

2011-imi Siagunitanik katimautiKanik

Hopedale, Nunatsiavut

Jon Beale amma Jamie Brake
Nunatsiavut kavamangani
Mertz 2012

Ilumiutangit

Nakummegutet	3
AngajukKaunet Naillitisimajanga	4
1.0 Kaujitsiutet Kanuilingausingillu	6
2.0 Kimiggutausimaninga 2011-imi Siagunitanik katimautiKanik	7
<i>Labradorimi Piulimatsivik – Mina Campbell-Hibbs</i>	8
<i>Adjiliudlugit Unikkausiliusimajuk – Rigolet, Inez Shiwak</i>	9
<i>White Elephant Piulimatsivik, Makkovik – Joan Andersen</i>	9
<i>Agvituk Siagunitanik katimajinga – David Igloliorte</i>	10
<i>Nainimi Siagunitanik katimajinga – Fran Williams</i>	11
<i>Torngâsok IlikKusiligijingita SuliaKapvinga – Dave Lough</i>	12
<i>Inuksuit Suliagijauningit – Jillian Larkham</i>	15
<i>Them Days Inc., Linda Mugford</i>	16
<i>Parks Canada – Gary Baikie</i>	19
<i>Labrador Heritage Society – Ernie McLean</i>	20
<i>Museum Association of Newfoundland and Labrador (MANL), Joan Andersen</i>	20
<i>The Labrador Institute, Mark Turner</i>	23
<i>Nunatsiavut kavamangani Niuggutuligiji– Kristy Sheppard</i>	24
<i>Heritage Foundation - Dale Jarvis</i>	24
<i>MUN Itsasuanitaligijinga, Chelsea Arbour</i>	25
<i>SuliaKapvinga Niuggutuligijet, IlikKuset, Pinguanimmulu, kavamangani Newfoundland Labradoriullu – Jerry Dick</i>	27
<i>Inuit IlikKusingit AulatsiKattasimanillu Sivungani – Tabea Murphy</i>	28
<i>Minister IlikKusiliginimmut, Pinguanimmut, Niuggutuliginimmulu – Johannes Lampe</i>	29
3.0 UKâlautinik	31
<i>Siagunitait Illuit ammalu Kanuttoijajut/Pitjutaujuillu</i>	31
<i>kenaujait</i>	31
<i>Attutaugunnangitut IlikKusini Siagunitait</i>	33
4.0 kamagijaugialet Sivullipautijaugialellu 2012-imi	34
<i>Unuttodlutik-katingajuit uKâlausigisimajangit</i>	34
5.0 Pitsiasimajut Ilinnianimmulu Pivitsait	40
Unuttumaginnik pitsiasimajut ilinnianimmulu pivitsanik tagvangat pijunik 2011- imi Siagunitanik katimanimmi.....	40
6.0 Nâjinik	41
7.0 Ilagiagutik	42
7.1 <i>katimajuni IlauKataujut</i>	42
7.2 <i>katimautitsait</i>	43

Nakummegutet

kenauja Kattitauluttuk 2011-imi Siagunitanik katimauti Kaniammata
pisimatillugit Tasiujatsoak kenaujakkuvingata katimajinginnit. Aulatsisimajuk
katimanitsamik Hopedalemi Torngâsok Ilik Kusiligijingita Sulia Kapvinga
ammalu Amaguk Tujummiuvinga ikajutsitillugu katimanimmik
initsa Kattisidluni. UKattiulauttok Rita Andersen ammalu Gus Semigak.
Pannaijinik katimaji Kalaummijut ilautillugit ukua: Joan Andersen, Mark Turner,
Jamie Brake ammalu Mina Campbell-Hibbs. katimajet aulatsijinga Priscilla
Nochasak. Amaguk sulia Kattigit ikajummagilauttut suliamini. Agvituk
Siagunitanik katimajingit ikajutsialaummijut pannaitautillugu katimanitsak.
Nakummek Jamie Brake ammalu Priscilla Nochasak adjiliugi Kattalaummanik
katimajuni ammalu aittotiginiadlugit adjinguat tagvani Kaujitsiutimmut.

AngajukKaunet Naillitisimajanga

2011-imi Nunatsiavut Siagunitanik katimaninga Hopedalemesimajuk, Nunatsiavut, kingullia Siagunitanik katimanik unuttuni jârini iniKattitauKattaniattuk Nunatsiavummi. UKausittanga 2011-imi “ÂkKisuinik Siagunitanik”, ammalu katimaninga ilautitsisimajuk unuttunik katimajinik kamadlutik siagunitanik, sananguaganik, ammalu ilingajunik ilikKusinut Newfoundland Labradorimilu.

2011-imi katimanimmi katimautitsangit unuttosimajut adjigengituit katimajuni ammalu pivallianingit. Ukua ilauttitaullugit:

- Nunalinni katimaKatigennik – Kanuttojaujuut Suliatsailu;
- katimajet Tunijangit;
- 2010 “katimanimmi Pivallianik Kaujitsiutik”;
- Kimiggutitaunik Moraviamiut Misiuningata Piulimatsivinganik;
- UKautjigiagutet 2011-imi kamagijaukKujaujut pannaigutet

2011-imi Siagunitanik katimautiKanik Hopedalemi takutitsigunnalaukKuk akilittutaugatik ikajuKattajunik, nunalinni katimaKatigennik pigunnaKuk pijagellutik pimmagiujunik ilingajunik ilonnainut inositsiagittogasuannimut siagunitani, sananguagani, ilikKusini iluani Nunatsiavut ammalu prâvinsingani Newfoundland Labradoriullu.

Ikittuit pimmagiujuit sakKititaumajut 2011-imi Siagunitanik katimaniammata, ukuninga:

- katimajet angiKatigesimajut Torngâsok IlikKusiligijingita SuliaKapvinga (TCC) aulatsiKattanianninganik ilingajunik siagunitanut katimajiullutik Labradorimi
- Unutsivalliatillugit suliaKallutik Labradorimi, TCC tigusijutsauvuk akilittutaulluni suliaKattisamik.

2011-imi katimanik sakKititsisimavuk pimmagiujunik kamagijaugialinnik Nunatsiavut Siagunitanik katimajinginnut pigiasilaugaminit 2010-imi. Ukua sakKititaumajut:

- \$30,000-tut taimâtsainak aittuitillugu Prâvinsinga Newfoundland Labradoriullu atugatsautillugit kamagiamut Moraviamiut Misiuningata katimmavinginnut Nainimi Hopedalemilu;

- SakKititauninga Inuksunik Suliatsak. SakKititaumajut tunijauluttut 2011-imi katimaniammata, ammalu kamagijaugatsait pigiasijaunitsangit piusiujuk sanagiamik inuksunik mânnaujuk atuinnaguttitaujuk;
- Allatausimangitut itsasuanitait nunait KipukKami ilijausimajut Nunatsiavut kavamangata Itsasuanitanik Nunani AllaKutinginnut, kamagijautsiadlutik tamakkua nunait kamagijaugialet sivungani sivunitsatinillu atuttaugiasikKâtinnagit pivallianikkut;
- MHA Patty Pottle ikajutsininga Nunatsiavut Siagunitanik katimaninga Prâvinsiup Illusuangani katimajitsuangita, pigunnatitsidluni katimajunik angijummagimmik ilitagijaujutsauninga iluani Prâvinsiup.

katimajet ammalu nunalet kiggatuttingit sivuppianianalikKut pijaugialinnik kamallutik sakKititausimajunik 2011-imi katimaniammata. katimagiattusimajut pivitsaKanalittut atugiamik ammalu âkKigiaKattalugit atunit asingita suliangit jârimi 2012-imi Siagunitanik katimautiKalippata mânnaujuk pannaitaujuk ilingatillugu Mai 2012-imut.

“Siagunitait pimmagiuvut; piusivinivut uvattinik uvagottisijuk kinaunittinik ullumi.
Uvattinejuk katititsidlunilu uvattinik”

-Patty Pottle, Minister NunaKakKâsimajunik kamaji
kavamangani Newfoundland Labradorimilu uKâlatillugu 2011-
imi Siagunitanik katimaniammata Hopedalemi

1.0 Kaujitsiutet Kanuilingausingillu

2011-imi Siagunitanik katimautiKanik Mai 2-mit 4-ramut, 2011-imi Amaguk Tujummiuvingani Hopedalemi, Nunatsiavut. 2011-imi katimanik kingulliangulilauttuk Siagunitanik katimanimmi unuttunilu jârini Kaijuni NunatsiavummeKattaniattuk, ilauttisilluni unuttunik katimajinik ilauKataujunut siagunitanut, sananguaganut, ammalu ilikKusinut iluani Newfoundland Labradoriullu. katimajet uKâlautiKasimalauttut isumatsasiuKatigedlutillu 2011-imi katimaniammata taigusiKatillugu “ÂkKisuinik Siagunitanik” kamagijausimajuk prâvinsimut. katutjiKatiget kiggatuttiKalauttut ilautillugu Nunatsiavut kavamanga, siagunitaligijet kiggatuttet ilonnainit Nunatsiavut nunalinginnit, Labrador Heritage Society, Labradorimi Piulimatsivet, Labrador Institute Ilinniavitsuak, Them Days Inc., SilakKijattuligijet Canadami, ammalu kavamanga Newfoundland Labradoriullu, unuttunillu asinginnik. *Ilonnainik takugumaguvoit ilausimajunik katimajinik, takulauguk Ilagiagutik.*

2011-imi katimanimmi katimautitsangit unuttosimajut adjigengituit katimajuni ammalu pivallianingit. Ukua ilauttitautillugit:

- Nunalinni katimaKatigennik – Kanuttojaujuit Suliatsailu;
- katimajet Tunijangit;
- 2010 “katimanimmi Pivallianik Kaujitsiutik”;
- Kimiggutitaunik Moraviamiut Misiuningata Piulimatsivinganik;
- UKautjigiagutet 2011-imi kamagijaukKujajut pannaigutet

Allataumajuk 2 tagvani Kaujitsiutimmi takutitsivuk Kimiggutausimaninga 2011-imi katimanik. Naillitisimajuk pimmagiujut misitjet, Kanullu pisimammangâta katimanimmi tunijajut, ammalu naittuit naillititaumajut atunit katimagiattusimajuit tuniggutingit. Allatausimajuk 3 uKâlautiKatigesimaningit katimajet sunait pitjutautillugit sivullipautijaugialet, sunait pitjutajut ammalu Kanuttotijajut siagunitani illunut, kenaujait, ammalu attutaugunnangituit ilikKuset siagunitait. Allatausimajuk 4 kamaluajuk kamagijaugialinnik pannaigutimmi ammalu nunalet sivullipautigumajangit sivullipaullutik pisimajut 2011-imi katimaniammata. Allatausimajuk 5 uKausiKavuk pitsiasimajunik 2011-imi katimaniammata, ammalu kamanniujuj

pivitsaugajattunik ilinnialugit pannaigiamut sivunitsatinni katimajjuunik.
Allatausimajuk 6 nâjisiutet.

2.0 Kimiggutausimanginga 2011-imi Siagunitanik katimautiKanik

2011-imi Siagunitanik katimautiKanik Hopedalemi takutitsigunnalaukKuk akilittutaugatik ikajuKattajunik, nunalinni katimaKatigennik pigunnaKuk pijagellutik pimmagiujunik ilingajunik ilonnainut inositsiagittogasuannimut siagunitani, sananguagani, ilikKusini iluani Nunatsiavut ammalu prâvinsingani Newfoundland Labradoriullu.

Unuttuit katimautitsait uKâlautauluttut 2011-imi katimaniammata, ilautillugit nunalet katimagiattusimajuillu tunijangit, 2010-imi katimanimmut Kaujitsiutik, Kimiggutauningit Hopedalemi siagunitanik illunganik, ammalu asinginnik kamagijaugialinnik pannaigutininik. Naillitisimajut atunit nunalinnit ammalu katimajet tunijangit ilauttitaujut atâni.

SakKijuit ilonnainit uKâlautaujunut maggok pitjutausimajok katimajuni katimattinit angiKatigegutigidlugu.

Sivullipâmik, katimajet angiKatigesimajut Torngâsok IlikKusiligijingita SuliaKapvinga (TCC) aulatsiKattanianninganik ilingajunik siagunitanut katimajjuullutik Labradorimi. kingullia, unutsivalliatillugit suliaigigialingit kiggatullutik ilonnainik siagunitanik suliaKallutik Labradorimi, TCC tigusijutsauvuk akilittutaulluni suliaKattisamik.

2011-imi katimanik sakKititsisimavuk pimmagiujunik kamagijaugialinnik Nunatsiavut Siagunitanik katimajinginnut pigiasilaugaminut 2010-imi. Ukua sakKititausimajut:

- \$30,000-tut taimâtsainak aittuitillugu Prâvinsinga Newfoundland Labradoriullu atugatsautillugit kamagiamut Moraviamiut Misiuningita katimmavinginnut Nainimi Hopedalemilu;

- Sak Kititauninga Inuksunik Suliatsak. Sak Kititaumajut tunijaulauttut 2011-imi katimaniammata, ammalu kamagijaugatsait pigiasijaunitsangit piusiuujuk sanagiamik inuksunik mânnaujuk atuinnaguttitaujuk;
- Allatausimangitut itsasuanitait nunait Kipuk Kami ilijausimajut Nunatsiavut kavamangata Itsasuanitanik Nunani Alla Kutinginnut, kamagijautsiadlutik tamakkua nunait kamagijaugialet sivungani sivunitsatinillu atuttaugiasik Kâtinnagit pivallianikkut;
- MHA Patty Pottle ikajutsininga Nunatsiavut Siagunitanik katimaninga Prâvinsiup Illusuangani katimajitsuangita, pigunnatitsidluni katimajunik angijummagimmik ilitagijaujutsauninga iluani Prâvinsiup.

katimajet ammalu nunalet kiggatuttingit sivuppianialik Kut pijaugialinnik kamallutik sak Kititausimajunik 3011-imi katimaniammata. katimagiattusimajut pivitsa Kanialittut atugiamik ammalu âk Kigia Kattalugit atunit asingita suliangit jârimi 2012-imi Siagunitanik katimauti Kalippata mânnaujuk pannaitaujuk ilingatillugu Mai 2012-imut.

Tunijaumajut naillititaumajut

Unuttuit katimagiattusimajut tunitsilauttut siagunitanik, sananguaganik, ilik Kusinik Kanuk suliagijausongummangâta katutji Katigenginni nunalinnilu ilau Katautillugit ilonnâni Prâvinsimi. Ukua allataumajut ilumiutalet naillititimajunik tunijausimajut, allasimajut, piluattumik, tunitjisimajunit katimajuni.

Labradorimi Piulimatsivik – Mina Campbell-Hibbs

Labradorimi Piulimatsivik Angmalauttuk June 26, 1997-imi angmataudluni Ataninganut England Angmainatuk Jâri nâdlugu, aujami/ukiumi sitondi Kadlutik. 2006-imi Labradorimi Piulimatsivik avittusimajunut piulimatsiviulia Kilauk Kuk taijunut The Rooms Corporation of NL.

Takugatsaviujuk angini Kadluni 3800 sq. ft ilumiuta Kadluni sitamanik ilik Kusiuujuk Labradorimi ukuninga Metis allangajuit, Innu allait, Inuit ammalu Kallunângajuit – Atunit takugatsangit sanajaumajut kiggatuttanginnut. Ilonnatik allataumajut/nipiliuttaumajut pingasunik adjigengitunik uKausittalet.

Ilatuinnangani takutsau Kattajut inilet 530 sq. ft takutsait jârimi – 2010-imi ukiumi – talluit Labradorimi, Aujami 2010-imi – Shirley Moorehouse – Northern Lights takugatsangit, Ukiatsâmi 2010-imi Holloway Ilaget Adjinguangit – ukiumi

2011-imi Labradorimi Iviujagait – pannaitauluagumajuk katingajuit
takugatsautillugit aujami 2011-imi.

Itsivautalik 68-tinik taggajâpvinga – 300 ft. katingaviu Kattajuk unuttuit nunalet
atu Kattajanga ammalu sulia Kapviu Kattamijuk – ilinniavinut, inosuttunut,
sugusinut, inutu Kanut ammalu inulimânut atuttau Kattajuk ammalu
atuttaunginnadluni.

Tallimanik sulia Kattilet nallikatâ Kattalutik sitondinik – ukiumi sitamani ulluni
wogimi ainsimit ullukut fiaramut ullukut Metwochimit Sontâgimut ammalu
aujami sitondi Kammidlutik pigiasidlutik Juli 1-mit angma Kattadlutik senamit
ullâkut fiaramunut ullukut Kaut tamât – tikidlugu September.

Kanuttoguvit ilau Kataugiamik Labradorimi. Sulia Ka Katigellusi ubvalu
ikajullusi sanajuni pivalliajunilu ilatuinnangani takutsatsanik. Atuka Katigellusi
suliatsanik ammalu asinginnik pivllianiujunik.

Adjiliudlugit Unikkausiliusimajuk – Rigolet, Inez Shiwak

katimajuni Hopedalemi, Tunitjilauk Kunga Unikkausiliuttausimajunik. Tunitjigama,
naittumik ukasi Kalauk Kunga ‘UKausiga’, kenaujattâsimajut FNIHB (First Nations
Allanit/Inuit Inositsiagittotitsijinginnit) November 2009-mi ammalu Kanuk RICG
(Rigolet Inuit Nunalet kavamanga) kenauja Kattisimmangât jâri tamât. Pitjutinga
taimaittumik sak Kititsigiamik suliatsamik Kaujisagiamut attutauniu Kattajunik silak
asianguvallianinganut inuit inosinginnik. Taitsumani, naittumik ukauti Kalaugivunga
asinginnik suliagijaujunik sollu Adjiliudlugit Unikkausiliunimmut katinganet,
Adjiliuginik, ammalu Nipiliudlugit Unikkâjuit. Naillitisimajumik pita Kavunga
suliagijausimajumik ammalu suli taimâk pijut Adjiliudlugit Suliatsanik, igautinik pitalik
ni Kitu Kanik, adjiliuttaumajuk atuagak unuttunik adjingualik pigiasilaummatanik
suliatsamik. Sulia Kasongujugut kântraktitigut taggajâliugiamut tunigatsanik
ammalu/ubvalu Kaujiagatsanik piuliuk Kailuta.

White Elephant Piulimatsivik, Makkovik – Joan Andersen

Ukua ukautaulauttut Joanimut tunitjiniagami:

- White Elephant sanajaumajuk 1915-mi atuttau Kattalauttuk tujummiuviudluni
ilinniaviliajunut. Kanutuinnak atuttausimalittuk jârini Kângisimalittuni.
 - Paigijaugialik
- Suliatsaluvinik, aittui Kattajut unikkausinik, tunigatsanik. Piuliuk Kaidlutik
Kaujigatsanik.

- Nigiujut sulia Kagiamik Aillimmi. Angnigusugumajut prâvinsimi ikKaumajaugutitsamik.
- katimajet pannaijut kamagiamik Avittusimajuni Aulatsijitsamik.
- Maggonik tikittu Kalauk Kuk Torontomit allatik/pinguagatsanik katitsuigiattujumik pinguataugatsanik. Kaujisagi allagumalaummijok.
- White Elephant Piulimatsivik angnigusugumajuk katimajitsamik maggoni jârenni tamânenialluni.
- Jâringani 2010-imi ullusiulattut 150 jârinik Taimanganit pinianniusimalittunik. Ammalu alla Kuti Kadlutik Kaujigatsanik pitjutigillugu Makkovik.
- Pita Kavuk 300-tinik adjiliuttausimajunik atuaganik prâvinsimi. kenaujattâsimajut sanajaumajumik \$1,000-tut uvani jârimi aullaisimanimmut.
- Apigisimajut Nunatsiavut kavamanganik kenaujattâgiamut ilingajunik iluvivimik sanagiagamut nalunaikkutanginnik.

Agvituk Siagunitanik katimajinga – David Igloliorte

Ukua uKautausimajut Davidimut tunitjiniagami:

- Sitamait agvangillu illuit nunami:
 - NiKitsa Kautik Illuk – sanajaumajuk 1817-mi
 - Misiunet Illunga – sanajaumajuk 1857-imi
 - katimmavik – sanajaumajuk 1865-imi
 - Misiunet Illunga Tujummiuvik
- Piulimatsivik immaKâ nutaunginippâk illuk makitajuk – sanajaumajuk 1790-imi.
- Jâringani 1990-imi AHS pigiasilattut niuggujunik Kimiggutitsi Kattagiamik.
- Illugusi Kavuk 24-ranik piulimatsivinnik, pingasut natingit takugatsalet, ammalu maggoni sitondenni Kimiggutausot. Jâriusimalittumi, tikittu Kalauk Kuk 150-nit 300-tinut niuggujunik takugiattujut piulimatsivimmik (niuggutet, pujuliup kipalungillu).
 - 1997-imi inuit tikilattut takutitsigiattudlutik Kanuk allalugit piuliuk Kaisonguju Kamangât.
- Takutsautitsi Kattajut Inuit pinguagusinnik niuggujut tikigaimmata. Tukkangua Katigi Kattadlugit.

- Takutitsi Kattajut Kanuk isigitsiju Kasongummangât, sananguak ammalu asinginnik takugumajanginnik piusigijattini.
- Nigiuvugut 300-nit 500-tinut niuggujunik uvani jârimi (pingasuit sivungani jâriusimajuni, tallimanit sepanut umianik uvani jârimi).
- Atautsituinnamik sulia Kattilik
 - Iluvigvet kamagijaugialet
 - Ilinniajuut sulia Ka Kattajut siagunitanik takujautitsi Kattajut
 - kenaujak pisimajuk Silak Kijattuligijinit Canadami jâri tamât, ammalu Inuit Pathwaysikkunit
- Kinijajut mikijunik illunik takutsauvitsanik itsasuanitanik
- Kagitaujatigut takugatsait âk Kitaugialet

Hopedalemi Moraviamiut Misiuningata illungit

Nainimi Siagunitanik katimajinga – Fran Williams
Ukua uKautausimajut Franimut tunitjiniammat:

- katimajet pigiasittaumajut 2009-mi katimmaviup piKutingit piulimajauk Kudlugit ammalu nutaungituk paiviu Kattasimajuk nutaungituk ilinniaviviniik. Pigiasisimajut Mertz 2011-imi.
- Nainimi Misiunet Illunga sanajausimajuk 1771-mi; ajunnamat ikualaju Kasimalauk Kung iningani 1929-mi. Kanuingimat katimmavik, Misiunet Illunga ammalu Tujummiuvik ilinniavik sanajaugiallasimaniadlutik jârimi ubvalu maggoni atugiadlutik pivininnik OKamit ammalu Killinimmit. **Hanny** Hettasch aittuisimajuk kenaujanik ini Ka Kattasimagami paitsivimmi ilinniavimmi ammalu kenaujaliugiamut Pivalliajunit.
 - Mânnaujuk sanajaugialiugaluat tâvatuak kenauja Kangilak.
- Nainimi katimmavik sujulittuk. Napagusingata saniganga. Sanajaugiallagia Kalittuk.
 - Nâmmatunik kenaujalet pigiasiutitsanik
 - Kaujigialet Kanuk katillugit akitutigilâmmangât

- Sukkaitummagik suliagigianga ilonnatik suliaKajuinnauKattamata
- Nutaungituk Kimatullivik sanajaugiallasimajuk ujaganit
 - AkiKangitumik suliagijausongugaluat tâvatuak pitsaKangilak
- NenigattâmagigiaKajuk katimmavik
- Tigusigialet Aulatsijtsamik
- Labrador Inuit through Moravian Eyes atuagak Kagitaujamottaajutsak.

Torngâsok IlikKusiligijingita SuliaKapvoinga – Dave Lough

Ukua uKautausimajut Davemut tunitjiniammat:

- Dave uKajuk ikajutsijet akilittaugatik piulimatsiKattavut Siagunitanik katimajuKatillugu pitsatuniKattisidlutik.
- Pingasuni jâriulâlittuni nutâmik ilikKusiviKalâlikKuk Nainimi – Torngâsok IlikKusiligijet SuliaKapvisanganik. IniKalâttuk akungani Northern Niuvigvingata ammalu Nunatsiavut kavamangata akungani, ubvalu asiani tunuani nutaungitop imittaviviniup
 - Sanajut tallimanut jârinut ilingajumik pannaigutimmik
 - Kimiggutaunitsangit piusiugajattut ikajutsijellu
 - Nunait Kimiggulugit
 - Aullaivitsait
 - Ilinniataumajut
 - Kaujisannik
- TCC pannaijuk atugatsanik isumakkut takugatsanillu, ilauKatautillugit nunalet, sakKititsilutik ikajuttigejutsanik, tigumiallugit, kenaujaliugutitsaliullutillu, nunalet piguttivallialugit ammalu ilisimajaugialet, kamagillugit ilingajut ilikKusinut ammalu sulijugijajut Labradorimi.
- The TCC pigunnatitsilâttuk:
 - Aulatsilutik (tetupvimik sanattaumajunillu aullaivitsamik)
 - Piulimatsivimmi (niuggujuKappat kamajitsanik ilisimagialinginnilu)
 - kamaKattalutik katimajunik (NG, SilakKijattuligijet Canadami, Torngat Sananguatingit)
- katillugit akitsanga TCC \$15 miliun dâla.

- kenauja Kattitaulluni NG,
kavamanganut Canadaup,
kavamanganut NL
- UKautjigiagutet:
 - Illusak initsangalu
 - Kaujigatsait Atukatigennik
suliaKaKatigennilu (pivitsaKajut
Kaujitianga nunatsuak)
 - Sepait aullaivitsaugajattut
 - Suliatsait
 - Piulimatsivimmut kenaujatsait
 - Kaujimattisinik
 - Aulatsinik suliatsailu
 - kenaujait pivalliatauningit

Itsasuanitait Hopedale piulimatsivingani

- TCC pitsatuni Kattitaulluni ikajuttigenimmut.
- Aggalâttut nunaup iluanut tungavitsiangulâmmat.
- Sivullipânganelik Kugut jârimi pannainimmut.
- Pannaiguti Kagia Kavugut makitagiamut ingiggagamullu.
- Kaujisualâttut silatingani illop iluaniungituk.

*Ilonnatik Puiguttaumajut: William Duncan Strong, Zoar ammalu Rawson-MacMillan
Ukiuttatumi Kaujisasimaningit – Jamie Brake*

William Duncan Strong Labradorimesimajuk 15-ni takKini pigiasidluni 1927-mit 28-timut ilaumluni kingulliani Rawson-MacMillan Kaujisagiattusimajut kiggatudlutik Chicago Piulimatsivinganik Inuliginimmut. Taitsumani IkajuttiKasimajut Aulatsijimmik Inuliginimmut Itsasuanitanillu piulimatsivimmit. Kaujisasimajuk itsasuanitanik nunanik, tiguladlutik piKutivininnik itsasuanitanik ammalu allaKattadlutik inosiusimajunik tamâginni Innu allanik Inunnilu. UKautijausimajuk utittisikKujaudluni Inuit timivininginnik piulimatsivimmut piulimagatsanik.

Zoar sivungani Moraviamiunut misiuniusimajuk aulatauKattadluni satjugiangani Labradorimi akungani nunalet Hopedalemi ammalu Nainimi pigiasidlutik 1865-mit 1894-

mut. Ininga ânânâmmagik, taimaigaluattillugu, piujosimangituk inigigianga unuttuit pitjutautillugit imi Katsiangimut, kenaujaliugutaugunnasiangimut omajutsiunikkut, ogannianikkut ammalu mikigiannianikkut, piluattumik piungitummagik kittugianut onattotillugit takKet. Unuttuit nunalinni ilau Kataujuit uKumait samagittuvinet inogasuagiamik ammalu nunalet niuvigvinga matusimalauttuk kappianattu Kak Kâtillogu akungani nunalet inuit akilitsa Kamut ammalu niuvittet pigunnasimangimata, Kinuagijaujumik. 1893-mi Moraviamiut angnigususimalauttut nuk Katitsigiamik aulajaminik Zoarimi ammalu misiunet matuttaudlutik kingulliani jârimi.

Strong ai Kattasimajuk nunaliusimajumut pingasuittudluni Labradorimaniagami. Piusigigumasimajanga sivullimik magguatidluni tikigami aggagiamik nalunaikkutalinnik iluvigvinik mâna Kamik iluvittausimajunik Inunnik Uppituit iluvigvingani ammalu atjalugit inuit timiviningit Field Museum Piulimatsivimmuk Kaujisagatsautillugit. Unuttuit iluvigvet papvisâttausimalaukut sivullimik tikisimaniamat September 1927-imi ammalu Strong aullasimaniadluni atjasidluni iluittunik saunikunik maggonik iluvittausimajok ikinnisanit 40 jârini sivungagut. Kaujimavugut tamatsuminga allasimalaummat alla Kutimini maggok tamânemiuk takunnasimalaummanik Strong sivullimik tamaunganiamat Zoarimut, ammalu uKautjisimalaummata asiminik taimâk pisimaninganik taikani. Aujaulimmimat Labradorimi Inuit tatamisimalauttut tamatsuminga piusiusimajumik tamatsuminga idluatsaiviliagutjisimalauttut. Taitsumanitsainak, Strong utisimaniadluni Zoarimut ila Kadluni asigiallamini Oktobar 1927-imi pejaidluni timivininnik 20-tigiallanik inunnik.

Auggos 1928-timi Strong Nainimesimaniadluni ammalu ullângani senangani ullunga taitsumani takKimi tupâttausimaniadluni puleset idluatsaijanganut apitsudlugulu papvisâsimaninganik iluvigvinik Zoarimi akuni apitsudlugu. Idluatsaiviliagumangimut ammalu nunalet Kongalilaummat, Strong killigiutjisiasimalauttuk idluatsaijimik tagvainak utittisinianniminik Zoarimut iluvigiaggiattulugit timivinet. Taimailuattillugu, Strongiup Kaujitsiutinga Kaujisasimaniminut uKautiKajuk adjungimagittumik piusiusimajunit. Kaujitsiutimini uKâlajuk Kaujisadluni uKautiKajuk adjugalângimagittumik piusiusimajunit. Kaujitsiutimini uKajuk iluvitsigiaggiagamut inuvinnik "...asiujiniugajattuk Kaujisannimik ammalu piulimatsivik asiujigajattuk..." taimaimmat utisimaniadlutik Zoarimut iluvitsinguagiattudlutik timivininnik iliukKaidlutik iluvigvingit iniviningittit, tâvatuak Kaujjauttaildlutik piulimatsisimajut aullautiniadlugit Chicagomut aullagamik Labradorimit 1928-timi. Kaujitsiutimmi, Strong pasitsijuk misiuninik taimâk pigumasimaninginnik. Iluvitsinguasimalaummata, ammalu kamagitsiadlugit sunait amiakkosimajut allatausimajuni, sulinik Kanuk pijuKasimammangât Kaujimajaulaungituk Labradorimi ununnisanut 80-nut jârinit.

2008-timi Aulatsijinga Torngâsok IlikKusiligjingita SuliaKapvingani (TCC) uKautjausimaniadluni inummut inilimmuk Labradorimi tusasimajuggok uKautaujunik, suliaKaKatiKadluni Americamiut itsasuanitaligijinganik Labrador iluani Inuit timiviningit Zoarimit piulimajaujut Chicago Field Piulimatsiviningani. Taitsumani allasimajuKalaungilak tamatsumunga ilingajunik prâvinsimi, ubvalu Canadami, ammalu TCC suliaKatingit Kaujisagiasimalauttut tamanna sulijommangât uKausik ammalu

Kanuilingammangâta tamanna. Akuniungituk pitâgunnasilauk Kugut Kaujigatsanik Kaujisanniusimajumik ammalu suljuk Labradorimiut Inuit taikanepalajut piulimatsivimmi. Akuniungituk pitâgunnasiniadluta unuttunik Kaujigatsanik. Kaujisadluta Kaujilauk Kugut Strong alla Kattasimajuk atinginnik, misiunet alla Kutingita nomaranginni, inolipvinginnik ammal tu Kummata ullunginni ilonnagalanginnik tigusimajanginnik timivininnik Zoar iluvigvinganit. Tamanna atudlugu Kaujisannik ottulauk Kugut nagvâgajammangâttigik inojuit Katangutingit kinguvângit Kaujitigumallugit Kaujigumadlulalu Kanuk pigiasijutsaumangâtta. Tamanna suliatsamagiulauttuk pivitsavut nungudlutik atugatsavullu kamagigialittini. Kaujilauk Kugut akitujummagiugajattuk pivitsaujuk kenaujaillu killigiutjigunnasiagata Kanuk nagvâgajammangâtta atugatsanik Kaujimautilinnik. Taimaimmat sunait atuinnait Kaujijaumajut tunijaugia Kalauk Kut Labradorimi Inunnut ilonnâgut.

Utittisigiamut iluvitsigiallagiamullu timivininnik kamagijausimajuk Nunatsiavut kavamangata Angajuk Kaunet katimajinginnut Mai 2010-imi ammalu iluvitsigiallavitsak initsanga nagvâtaudluni Zoarimi Septembarami. Torngâsok Ilik Kusiligijingita Sulia Kapvingata sulia Kattingit Kaujitsisimalauttut Field Museum Piulimatsivinganik tukisimatsialigamik Kanuk timivinet tâvungasimammangâta piulimatsivimmut. Sulia Kattingit tâvani Kanuttosiasimalauttut kama Kataugiamik uvattinut tukisigamik Kanuilingammangâta. Ullusanga âk Kitaulauttuk iluvitsigiallagiamut June 22, 2011-imi.

Inuksuit Suliagijauningit – Jillian Larkham

Ukua uKautigijausimajut Jillimut tunitjiniammata:

- Inuksuit Suliagijaunitsangit sak Kisimajut 2010-imi Siagunitanik katimaniammata Nainimi.
- Inuksuit-ununnisavut Inuksunit. Adjigengituit Inuksuit adjigengitunik tuki Kavut.
- Inutu Kait Kanuttojut Kanuk Inuksuit sanajau Kattalimmangâta. Inuksuit sanajau Kattavut suna pitjutautillugu piusingatongituk. Ammalu Kanuttodlutik asiujilinningit tusinginnik.
- Adjigengituit Inuksuit; Nalunaikkutaliunnik omajunniavinik, Nalunaikkutaliunnik akKutinik, Tingmianiavinik, Ulugianattunik, Namminik misitjiutinik, Inigijausimajut, Omajunniavitsiat, Atuttau Kattasimajut omajunniagutaudlutik, Pujjet kivimmata, Nutaungituit Inuksuit.
- Ini Kavuk 120-nik atuttausimajunik Inutu Kannut inosinginni.

Inuksuk Kak Kami Nainimi

Them Days Inc., Linda Mugford

Them Days Incorporated kenaujaliugatik katutji Katigenniujuuk piuliuk Kai Kattajut, alladlugit, piulimadlutik siammatidlugillu siagunitait Labradorimi. Pigiasittausimajuk Labradorimi Siagunitaligigiamut 1975-imi, ammalu aviniadlutik timiuninga katutji Katigek 1982-mi.

Mânnaujuk, ThemDays Timingutitausimaninga angnigususimajut angajuk Kau Katigenik nainautillugit. Sulia Kattilet maggonik sulia Kainnatonnik – allatimmik ammalu aulatsijimmik – ammalu adjigengitunik sulia Kajunik sulia Kattinik, aujami ilinniajuut ammalu akilittutaugatik ikaju Kattajut. katimavik ilau Katausimalittuk pimmagiujumik sulia Kadlutik pingasuni jâriusimalittuni.

Aggâni uKâlautigilauttavut nutâmik ilinniavimmi ammalu sanagiattausimajumik magguatilluangulik Kuk illuvut. Una nutâk inivut ilumiuta Kalittuk anugatâgutilimmik illugusimmik, atuagatsanik atuagattalimmik ammalu atuatsivimmik. Ammalu ilanga nutâk initsaulittuk pisisimajattinik nutâmik piulimatsivimmik idlivinik, Kanimmanattu Kangituk piulimatsivinik alla Kutittinik ammalu nutânik piulimatsivinik amujonik.. Ilagiadlugu atuaganik allavivut, asinginnik atuaganik, sollu ukuninga:

- Alluring Labrador: Labrador Ullumi Sivunganinitaillu Prâvinsimi Department of Rural, Agricultural and Northern Development (1975).
- Allanguattaumajut Labradorimi Inosik, allasimajangit 1893-mit Lydia Campbelliup (1980)
- Alluring Labrador: Ingiggasimanik Labradorimi (1982)
- IkKaumajânnik Mulligannimi, allasimajangit 1917-nami Margaret Baikieup (1983)-imi
- Sâttanasi Papvisâgisimaninga Labradorimi 1930-ini allasimajuk John O. Heard, (1989)
- Labradorimi Adjinguat Sulia Kapvinganik Heritage Siagunitaligijet ammalu New Tel, (1997)
- Illuik ammalu Piungiliutjausimajnik Aggamigut International Grenfell Association (1998)
- Tuktuvinet Igajaumajut: IkKaumajânnik ammalu Igagatsait Labradorimi NiKinik (2000)

- Allasimajangit Thomas L. Blake, 1883-1890 (2000)

Mânnamunut tikidlugu, atuagait allataumajuillu kamagiluasimajavut piggasuadluta, inunnut pigumajaulua Kattamata tâvatuak sivunitsatinni nigiuvgut piulimatsigiamut siagunitanik ammalu initsaliuallugit Kik Kani suligijattini.

Pivallivugut unuttunik pannaigutunik piulimatsigiamut illinattunik piuliuk Kataumajunik. Unuttunik katitsuisimavugut illinattunik allataumajunik (ilangit suli âk Kisuttaugialet)

- ununnisait 10,000-tinit sanagi allataugialet
- unuttuit angijuit "takutsait" nilaujatsajait aulangitut taggajât;
- 5,000 adjiliuttaumajut ammalu 35-millimetre aulangitut taggajât
- ununnisait 1,000-tinit apitsosiusimajut Labradorimi nunalinnut – unuttumaget ajulisimalittut – Kanuittutuinnanedlutik nipiliuttaumajuni, agvangit katitsutausimalittogaluat allataudlutik;
- sâkset piulimatsivet amujot Labradorimi piusiusimajunik allatalet, apitsuniusimajut, allagatuinnait, taimaittugalait
- adjingit Smithsonian piuliuk Kasimajangit
- Cabot piuliuk Kasimajangit,
- Perry- MacMillan piuliuk Kasimajangit,
- Moravian Misiuningita alla Kutingit,
- Hudson Bay alla Kutingit
- kenaujalittâjut allataumajut ilingajut 1927-imi Privy Council Labrador killinga pitjutigillugu,
- ilangit Captain George Cartwright allasimajangit
- unuttuit nammiik piuliuk Kataumajut
- unuttumaget nunanguat piuliuk Kataumajut
- Kaujitsiutet, allagait, piulimajajut alla Kutet ammalu allataumajut;
- Kanuittutuinnait Labradorimi atuagait ammalu kavamani alla Kutet allataumajut 1700-tini.

Pannaivugut takunnagatsanik Kagitaujanotsigiamik; aulangitunik taggajânik ammalu adjiliuttaugatsanik ammalu tamakkua pijagettaukasâlittut. PigiasimalikKugut nokKaigiamik nipiliuttausimajunik nipitsajanut nollugit mp3-mut. Kagitaujatigut Kinittausonik pitaKavugut Online Finding Aid Kagitaujattini una atullugu www.themdays.com "ICA-AtoM" takutitsigunnatuk inunnik Kanuittunik atugatsaKammangâta Kagitaujatigut.

Ikajuttiget Inuit; June 1997-imi, aittuigunnalaukKugut Moraviamiut katimmavinganut 412-inik aulangitunik taggajânik pisimajut AjuKittuijuk F.W. Peacock PiuliukKasimajangit, ammalu 2007-imi aittuilaukKugut Nunatsiavut kavamanganik piuliukKataumajunik 2000-tinik KagitaujamokKadlugit akilittutaugatik suliaKattita âkKisusimajanginnik Torngâsok IlikKusiligijingita SuliaKapvingani ikuallaKâtillugit Mertz 2005-imi. Aujaulauttumi, TDI ammalu Torngâsok ikajuttigedlutik suliaKalaullutok pitjutigidlugit Inuit ammalu Inuktitut. Tamakkua unikkausset sakKititaumajut atuagatsautillugit Decemberami (Allataumajuk 34.4). TDI-kut sivullipâmik "Upingasâmi Salummasaisimajut" apitsuKattadluta inunnik nutaungitunik atuagaKammangâta adjinguanillu uvattinut atuttaugajattunik.

Ingiggainatut ammalu nutât suliaKattat

- Alladlugit ilonnatik atuagaliuttaumajut Kimigguat; mânnaujuk alakkasâjanik allasimajunik pitaKavugut 19.4-nik. SuliaKagivugut Kagitaujanut iliukKaigiamik katitsutaumajunik tamakkuninga maggoinik sivunganigiak allatausimajunik ammalu iliukKadlugit nutângunitsait allataumajut
- Kagitaujanut iliukKaidluta adjinguatsanik, adjinguanik, aulangitunillu
- Kagitaujanut iliukKadlugit nipiliuttaumajut
- Sanagiadlugit Tauttutâgutet Atuagait ammalu ilinniavinut aitiKattadlugit asinginnulu pigumaKattatunut katingajiujunut
- Ilinniavini ammalu prâvinsimi atuagait âkKisugiadlugit
- Sanadlugit Pimmagittumik Allataumajut pitjutigidlugit Grand River (Hamilton, Churchill ubvalu Mista-Shipu)

UKumaittuit

- kenaujaKatsianginik ammalu

- Taimaimmat, sulia Kattet
kamagia Kavut unuttunik suliansanik
suli kamagigialivut piuliuk Kailuta
ânanânik allataumajunik.

Parks Canada – Gary Baikie

Ukua uKautaumajut takutitsijut Gary tunisimajangit:

- Pigiasisimalik Kugut tallimanganelidluta jâringani nutâk Silatsualimâmi
Silak Kijapvimik. December 1, 2010-imi Canadami 42-tongulilauk Kugut
Silatsualimâmi Silak Kijapviudluta. Piulimatsi Kattavugut Taggâni Labradorimi
Kak Kasuanginni Silak Kijapvimik.
- Tallimanik jârini aulatsigiamut pannaiguti Kavugut → Aulatsi Katigenik
Angajuk Kau Katigenik pimmagiujuk ilangauluni pivallianik
- Ilautillugu Torngâsok. Sak Kititsidluta ilaujunik silak Kijapvimi taimaimmat
Inutu Kavut inosuttu ilau Kattavut.
- UKâlautigi Kattajavut Inuit angigganga Paigidlugit pivianattuit
ilik Kusellu avatingani.
- Ikajutti Kadluta kipalunik salummasaidluta 40-nit 50-nut tonninik sanivininnik
igiuk Kagatsanik.
- Adjigengitunik Kaujisattu Katillugu
 - Nunami aujuittut simmet kamagidlugit, salummasaik, itsasuanitait, sikuliat
Kaujisadlugit, nunami malugijajut (Nunatsuami, Satjugiami nunait, Imait
tagiungungit → unuttuit allataumajut atuinnaik Kagitaujatigut
 - Kaujisannik niuggu Kattajunik pimmagiuvuk
- Inigijau Kattajumi sulia sit pitsiasimavut uKausigigiangit. Ilinniajuut
ilik Kusitigut kamajiuttitau Kattavut
 - Ikajudlutik tujummitailitsidlutik niuggusimajunik, ilisimagianga
Silak Kijapvimegiak, ak Kutitsanginnik atuinnautitsidlutik ammalu
atudlutik ilisimajaminik.
- Pannaigutimi tugâgutik Silak Kijapvimut ilonnatik Inuit sulia Kattiulâttut 2015-
nami.
 - Ununnisanik ilinniasimajunik pailatinik.

- Pitâgialet Inuit niuggutininik aulatsijitsanganik, ilinniasimajunik pailatitsanik pigumajut, uKattinik.
 - Sivunitsatinni suliaKaKatigennik → aggâni jârими suliaKaKatiKalauttut Cruise North-ikkunik
- LIDC-kut uKâlaKatiugiaKavut ilaugumaligutsi niuggugiamik allaKutinginnik, taimaittunik niuggugumaligutsi SilakKijapvimut.
 - \$2,000-tut atugatsait, ubvalu aktasigiamik atugatsanik tingijommik. Nutâk atugatsak Kagitaujatigut atuinnaulâttuk.

Labrador Heritage Society – Ernie McLean

Labrador Heritage Societykut tunitsilauttut tukisinattunik Kinuagijausimajunik PiuliukKaivitsanik ammalu Aullaivitsamik sananguataumajut aulatsijitsanganik 2011-imi Aujaulippat, ilautillugit sitondingit angmaKattaluni inulimânut ammalu sanasimajanginnut.

SuliaKaKatigennik sakKitisimajavut mânnaKamik, ikajudlugu Labrador Heritage Societykut suliaKagiamut pigumajattinik ammalu pitaKattisigunnaleta ikajutsigiamik suliansanut pijagettaunitsanginnut, tamanna kinguliuniattuk tunijaulluni.

kamaluannik 2011-imi suliansanik kingulliulauttut tunijaulluni uKautigigumatuinnadlugit ilangit suliansait, ilaullutik Social Economy Workshop Goose Baymi [Fevruar/11], Nunalet Iluvigvingit [1850-1991] salummasadlugit âkKisugiadlugillu, InutuKanuk suliansait [siagunitaligivik illuk], angnigijauninga “The Trapper” ilitagijaunitsanga IlikKusini PiusituKani ammalu AtuttauKattajuni Prâvinsimi Siagunitaligijinginnut IkKaumautinginnut Suliatsait, ammalu Kinugasimavugut ilauKataugiamik pingasuni ulluni North Atlantic Forum katimanitsanginnut St. John’simi uvani ukiatsâmi. PitjutiKalualâttut “suliatsanginnik IlikKusiligijinut IlinniaKattajunut kenaujaliugiamut Atugatsanik.

Labrador Heritage Societykut ikajutsitaummagisimajut angijumik ilauKataudlutik tagvani katinganiujumi ammalu angijumik nakummegumajavut Jamie Brake ammalu Nunatsiavut kavamanga KaikKujilaummata pimmagiujumik ammalu Kuvianattunik ullusiuniujumik.

Museum Association of Newfoundland and Labrador (MANL), Joan Andersen

Museum Association of Newfoundland and Labrador itsasuanitaligijingit ilangauvut Kaujimatitsigiamut ilautitsijunik asinginnut prâvinsimi ullumimunut

Kaujimaugialinnik ammalu pivallianiujuunik ilonnâni Canadami.
(www.manl.nf.ca) (Kagitaujakkut: manl@nf.aibn.com)

kAMAGIJAUGIALET

Museum Association of Newfoundland and Labrador kenaujaliu Kattangituk, aittutuisok katutji Katigennik kiggatudluni sulia Kapviujunik ammalu immigojunik Kanuttojunik piulimatsigiamut piusiumititsigiamullu prâvinsimit atugatsanik ammalu ilik Kusinik siagunitanik. katutji Katigennik timingutitausimajuk 1980-mi atâni sivukkatattet akilittaugatik Angajuk Kau Katigenginnut kiggatudlutik piulimatsivinnik ammalu siagunitanik nunaliujuni prâvinsimi.

Taimanganit 1980-minit MANL angijugusimalittuk ilatuttitautillugit ununnisait 150-nit kiggatujut piulimatsivinni ammalu siagunitani katutji Katigeni ammalu 115 immigojuut kiggatuttet. katutji Katiget kiggatuttingit sak Kitaugunna Kut kiggatuttinut inulimâni ikajutsisot suliatatigit katutji Katigennitigit. Taimanganit 1982-minit sulia Kapvik sak Kitausimalik Kut atautsimik sulia Kainnatumik sulia Kattisidlutik ammalu mânnaulittuk sulia Kapvimi ikajutti Kalittuk ikaju Kattajutsamik kiggatuttaujunik, pimmagittumik ullusiujujutsanut pannaigiamut ammalu sulia Kapvimi suliatanik.

"Ikajutsigiamut piusiumitigasuallugit pivallia Kullugillu piulimatsivet...

*piusiumitillugit paigillugillu piulimallugillu piKutingit, ottugagatsait, allataumajut ammalu nunagit piluattumik piusigennatanginni ammalu inuit siagunitait Newfoundland Labradorimilu.

*siammatillugit Kaujigatsait pimmagiujuut Kanuttogijaujut piulimatsivinnut ammalu Kanuttojunut immigojunut.

*piusiumitigasuallugit tautse Katigegiamut Kaujigatsanik, allataumajunik, ammalu takugatsanik akungani piulimatsivet.

*piusiumitigasuallugit inuit tukisianitsangit piulimatsivinnik ammalu tukunginnik siagunitait, ilik Kuset ammalu atuttaugunnatunik pivianattunik Prâvinsimi Newfoundland Labradoriullu...

*atuttaulia Killuni ilinniasimanimmu suliatasait ammalu piusiumitillugit ilisimajangit piulimatsivimmi sulia Kattet..."

kENAUJAKATTITAUJUT UKUNUNGA:

Provincial (CEDP) (one-third)

Federal (MAP grant) (CHIN) (CMA) (two thirds)

ANGAJUKKAUKATIGET SULIAKATTELU

Sâkset avittusimajut, atunit kiggatuttaudlutik Angajuk Kau Katigenut.

Angajuk Kau Katiget angajuk Kâlet, angajuk Kâp tullianik, sivungani

angajuk Kângusimajuk, allatik, ammalu kenaujaligijik. Angajuk Kau Katiget kati Kattavut takki tamât fonnitigut. Takunnautidlutik kati Kattajut Jâri Tamât katimanimmi. Joan Andersen MANL Angajuk Kau Katigenga kiggatudluni Labradorimiunik, mânnaujuk. Sulia Katet ilautillugit Sulia Kapvimi Aulatsiji (Ken Flynn) ammalu Ilisimatsiajuk Pivalliajuni Aulatsiji (Danielle Rundquist), ammalu sulia Kapvimi ikajutti (suli Kangatattitaugialik)

ATUAGATSAK

Atuagatsau Kattajut asinginnik tusagatsait avittusimajunit
Pisimajut piulimatsivimmit
Tusaguminattut suliatsait
Asik Kitailigiamut atugatsait, asingillu
Sak Kititau Kattajut pingasuittudlutik
Piujuk sunanut isumagijaujunut ammalu Kaujigatsanut

ASINGIT ATUAGALIUTTAUKATTAJUT

MALITTAUGIALET AULATSIGIAMUT NUNALINNI PIULIMATSIVINNIK
(ilumiutalik atugatsanik Kaujisagamik Kanuk pigunnamangâppit namminik
katutji Katigennini, ikajutsisiammagittuk âk Kisuigiamik tugâgutitsanik)
ILINNIATITSINIK AUJAMI SULIAKATTINIK ALLAKUTINGA
CD - BEST PRACTICES

ILINNIANIK

Nalunaikkutak Piulimatsivimmi Ilinniagamik Suliatsak

Nalunaikkutattâgiamut suliatsak ilumiutalik sitamanik ilinniagatsanik ammalu sitamanik pigumajaminik ilinniagatsanik. [Ilinniagait: 1. Kaujimajaugialik Piulimatsivimmi Pitsatuni Kagiamut Aulatsigiamullu; 2. Kaujimajaugialik Piuliuk Kaigiamut Aulatsigiamik; 3. Kaujimajaugialik Asik Kitailigiamut; 4. Kaujimajaugialik Takugatsanik Pivalliaigiamut] Ilisagatsait ilinniataukattaniattut maggoni ulloni katingatitaullutik ikittolutik ilonnâni prâvinsimi. Ikinnisauluttinagit maggonit ilinniagatsânit atuni jârими ammalu ilonnatik sitamait ilinniagatsait ilinniataukattaniattut nallituinnangani maggoni jârenni. Ilagiallugu ilinniagatsait, ikinnisauluttinagit maggonit ilinniataugialennit ilingajunik pigumajanginni ilinniagatsani ilinniataullutik atunit jârими. Ikittolutik katinganet nalunaikkutattâviusot ulinnaitaukattaniattut sollu ikittolutik katingagiamut ilau Kataugiamut tatattugangani. Nalunaikkutait ilau Kataugiamut sitamani jârineri pijagellugit ilinniataugialet.

**ILANGIT IKITTOLUTIK KATINGANIULÂTTUT
Kaujimajaugialet Piuliuk Kaigiamut Aulatsijiugiamut
Kaujimajaugialet Pilukattailigiamut Asik Kitailigiamut**

Mai 16-19, 2011, Jackson's Arm, NL

SuperHost Atlantic

Juli 7, 2011 Grand Falls - Windsor, NL

PIMMAGITTUMIK UKAUTJIGIAGUTIK

Ilinniagatsak Kinuanguguni

UKautaujut inunnut ikajutsisonut unuttuni adjigengitunik

INGIGGAUTINI IKAJUTSIGUTET

Kinugagunna Kutit CMA-kunit (Canadian Museums Association) ingiggautitsanik (tikillugu \$500-tut) ilau Kataugiamut piulimatsivimmi ilinniagiamut.

Kinugagia Kavutit pingasuni wogini sivungagut pigiasik Kâtinnagit

pivallianiujuut/ikittolutik katinganet. Ununnisaugunnangit maggonet atuni jârimi.

The Labrador Institute, Mark Turner

Tuniggusiga, taitaujuk "Ilik Kuset ammalu Siagunitait Labrador Institutem: Mânnaujuk Pivallianet ammalu Atuinnaujuk Atugatsait" aviuk Kataumajut pingasuilingatillugit. Tâkkunangit sivullipânga, tunitsilaugama naittumik pitjutigidlugit ilik Kuset ammalu siagunitait pivalliataujut Labrador Insitutemi 2010-mit 2011-mut. UKauti Kalauk Kunga mânna Kamik atuagaliusimajattinik (*Nanuk Ujagammi, Very Rough Country*) ammalu pivallasimajangit sulia Kattet adjigengitunik ilik Kusini ammalu siagunitanik suliat sani (Labrador Creative Arts Festival, Mud Lakemi Taggajâliunnik, Ingitet kamagijauningit akungani Labradorimi Inuit, taimaittugalait).

kingulliani allatausimajumi takutitsilauk Kunga ilonnâni Labrador Institute Taggajâliusimajangani ammalu Taggajâmik Piuliuk Kaisimanik. UKauti Kalauk Kunga pigiasisimaningit Kagitaujamok Kaigiamik ammalu allalugit adjigengituit piuliuk Kataumajut mânnaujuk unuttigilittut 1500 allataumajut anginitsani Labrador Insitute Tagajâliusimajangit ammalu Taggâjat Piuliukkadlugit. Ammalu, uKâlauti KakKauvunga sulia KaKatigigunnatattinik kamatsiagasuamut ilonnâgut atugatsanik siammatillugit atugatsait ammalu siammatillugit âk Kisuttaumajut.

Mark tunitsijuk katimajunut

Pingajua allataumajuk Kaujitsiutik maggonik Kagitaujatigut
Kaujisanniusimajuk atugatsak atuinnaujuk ilikKusiligijinut ammalu
siagunitanut: Yaffle ammalu atugatsak Labrador Insitute mi Kagitaujatigut
Nunalinni Kaujisagamut Atugatsak. Tagvani allatausimajumi uKâlautiKavunga
asiangutillugit itjagatsauKattajut ilinniavitsuani ammalu pitaKagamut
atugatsanik tamakkuninga Kagitaujatigut âkKitausimajunik.
UKâlautiKakKaugivunga adjigengitunik akungani Yaffle ammalu Labrador
Insitute atuKattajanginnik ammalu apidlunga uKautijaugiamik tamatumunga
ilingajunik ammalu Kanuk atuttausongummangât Labraor Insitute atugatsanga.

Nunatsiavut kavamangani Niuggutuligiji- Kristy Sheppard

Ukua uKautausimajut Kristymut tunitjitillugu:

- ÂkKisidlutik 2006-imi, kamagiluadlugit maligatsait suliajijauningit pivalliamut aullaigiamullu.
- Siagunitait Niuggutuliginellu ilingautitsiamagittok.
- kamagijauKattajut atuinnaik: Sungiutisallugu niuggutuliginik, Pujulimmi suliait, Nunalinni pinguatuliginimmut kenajakkuvinga ammalu Sananguaganut ilingajut pivallianellu.
- SuliaKapvinga Niuggutuliginimmut tatiKavuk ikajuttigegiamik: Nunalinni Pivallianimmut kamajet (CDOs), ICG, Nunalinni Siagunitanik katutjiKatigenga, Cruise Association of NL, Destination Labrador, ammalu SilakKijapvik Canadami.
- Nunalinni Attutaunet: FAM Niuggujunut Maligatsak, AtuttauliaKininga Pannaigutik TNSP-kuni (CDO, Canada Border Services Agency (jârikkut CSO Nainimi), Canadian Hydrographic Services, Cruise/Port Statistics, atuttauKattajuk Kimiggujauninga Northern Ranger.
- Akiliutitsait Pivitsailu: Nunalinni niuggugiamut pivalliaunuk, Unutsivallisimajut atuttaugatsait ammalu atugatsait pivalliauningit, Kagitaujatigut pivallianik, Social media, GB Gateway, FAM tours, Mealy Mtn. National Park Revenue, TMNP, Tradeshow (Northern Lights 2012), Exploration Cruise Development
- Ilonatik tallimait nunaliujuit uKautaujuit.

Heritage Foundation - Dale Jarvis

Ukua uKautausimajut Kristymut tunitjidluni:

- Heritage Foundation ilitatsivuk pimmagiuninga attutausonik attutaugunnangitunillu siagunitanik
 - Inuksuit piujummagiuvut ottotigillugit. Sanajaumajut siagunitait inuksuit, ammalu attutausongudlutik siagunitait unikkausittigut ilingajunik inuksunut.
- Sanajaumajut 1984-mi. Atugatsautillugit – Nunalinni siagunitanut ammalu Nalunaikkusillugit Siagunitait Ilutsingit
 - Paitsigunnalutik
 - Nalunaikkusillugit Siagunitait Ilutsingit pitâgunnatut \$30,000-tut sanagiagutitsanik
- Atugatsanik attutaugunnangitunut IlikKusini Siagunitanut pilukattailillugit paitsiutitsak omatillugit siagunitak ammalu sunait sanajaugiatsanginnut.
 - SuliaKallutik Kisiligigiamik pimmagiuvuk piulimajaugianga.
- Siagunitanik Pannaigutik → “Tigullugu ponginnik tutsiatillugit”:
 - Allalugit
 - Ullusiullugit
 - Siammatillugit
 - IlikKusinut Ilingajut
- IlauKataullutik adjigengituni nunalinni suliatsani piusituKait omaniammata.
 - IlikKusini allagiamut nunait atinginnik
 - Kilatsuisongugiak
 - Nalujuit Ullusiuttauningit
- Atullutik siagunitanik akiliutik ilingajunik siagunitanut.
- AngiKatigillugu Minister Pottle nunalet katiKatigetitaugiaKaningit Kinugagiamut nunalinni atugatsanik suliatsanut.

MUN Itsasuanitaligijinga, Chelsea Arbour

Kuvasummagigama, KaikKujausimagama tunitjigiattuKujaudlunga 2011 Nunatsiavut Siagunitanik katimaningani Hopedalemi. Nutâmmagiudlunga tigujausimajunga Ph.D. ottugagiamut Itsasuanitanik Memorial Ilinniavitsuangani Newfoundlandimi Kanuttojunut siagunitani Labradorimi, Ottulauttaga pivitsaujuk takugiamik ilanginnik inunnik suliaKaKatigigumajakkanik uKâlautigigumallugit suliatsaka ilingajuit sivunitsatinni Kaujisagiamik.

UKâlautigilauttaga katimajuni ilingavuk taitsumani Maritime Archaic (8000-350BP) Labradorime Kattasimajunut. Itsasuanitanik, Kanuttosiammagik Kunga kamagigianga ammalu angilitivallialugu Kaujimausivut Maritime Archaic piusigisimajanginnik Kanullu ilingammangât nunanginni/ilumiutangit Labradorimi. Tamatsumangat, nani inuit ini Kaguma Kattasimammangâta ilingajunik Kanuk inuit ilage Kattasimammangâta aulatsidlutik nunasumani, ilingajunik atunit imminut ammalu nunamut. Ilonnâgut tugâgutik tamatsumani Kaujisannimi âk Kitaugajak Kuk suliat sak ilau Katautitsijuk itsasuanitanik Kaujimajajunik sivunganinitanik ammalu nunami Labradorimi ilusitu Kangit nunalinnilu Kaujimauset nuna Kajuni inigijamini. Ukualu uKausittait Kanuttogitsiamagittaka, takunnadlungalu Kaujimattisigiamik suliat saganik pivallianikkut, ilingajunik ammalu atujunik nunami, sanajauninga initsak, siagunitak, ammalu pivalliatauningit/aittotigidlugillu unikkauset.

katimajuni, uKalauk Kunga unuttunik tugâgutitsanik ilau Kataugiamut itsasuanitaliginimmut. Atautsik tugâgutik âk Kisugiamik atugatsamik Kagitaujamik piuliuk Kaivigillugu ilonnainik Kaujimajajunik allataumajunik Martime Archaic Labradorimiunik. Ammalu tugâgutik Kimiggugi allalugit ilonnatik itsasuanitanut ilingajut Kaujisattausimajunit uKautigigatsautillugit sunait iluanemmangâta akungani inuit taitsumani Maritime Archaic allanut. Pijagetuappt Kaujisannimik, nunanga tigujaugajattuk Kaujisattaunitsanga ilingajuit uKautigigiangit Kanuk angitigimmangâta ilingajuit akungani inuit taitsumani Maritime Archaic alla Kasimatillugu. Pijagetuammata Kaujisannimik, initsanga tigujauni alluni Kaujisatta uluni ammalu Kanuk inosimmammangâta nunalinni, ammalu akungani nunait upattau Kattasimajut nunalinni allataudlutik takunnatausimaningit inigijaudlutik Kaujisattaudlutillu atuttau Kattasimajut nunait pisudlutik, akungani, ininginni nunaliujuni.

Labradorimi illinamagittunik siagunita Kavuk inungillu pitsatujodlutk ilingajuit nunamut, ukpingilanga kamagiamut imminik itsasuanitanik ubvalu isumagijakkanik nunami nâmmasiattunik. Tagvunga nâjillunga, pannaivunga Kaik Kujigiamik inunnik inilinnik Labradorimi ilau Kulugit nipangit taimaittuni suliat sani ammalu tamanna kamagillugu suliat sak atugatsatuinnauluttinagut piuliuk Kagiamut ottugallugu ilau Kataujunik unuttunik allatausimajuni kaivi Kattajuni sivunganinitait ammalu nunanga. Tamanna suliat sak pigiasisimatualippat, angijumik nigiu vunga inuit inilet nunami uvannut ilau Kataugunna Kut nunami atu Katigellutillu unikkausinik pitjutigillugu nunak ammalu sivunganinitait.

Tamakkua isumagijajuit tigujausimajut katimajuni, ammalu uKâlautippâ laummijuk adjingitunik piusugajattunik kamagiamut sivunitsatini

suliatsanik, ammalu unuttunik asinginnik Kaujisagiamut isumagijaujunik sivunitsatinni. Kinugagi allagunnal angilanga ununnisanik ilingajunik ammalu tujummi Kunagit katingajuit inuit sulia Ka Katigillugit. Kuviasummagik Kunga Kanuttojunik, ilau Kataujunik ammalu Kaujiausimajut takutitsigunnamata ilonnainik katimajuni. Taimaimmat, nakummegi allavunga ilonnainik tamânejunik ammalu ilonnainik tamaungagunnatitsilauttunik uvannik. Pigunnagutta, tamanna piusiusimajuk nalunaikkuta uligajattuk pigianniuluni nutâmik kâpitallimik iluani Labradorimi ingiggainatunik unikkausinik.

Minister Nuna Kak Kâsimajunik kiggatuttik, kavamangani Newfoundland Labradoriullu
- Patty Pottle

Ukua uKautausimajut Pattymut tunitjidluni:

- Siagunitait pimmagiuvut; siagunitavut uvattinik tamânettisijuk ullumi. Ilautitsijuk atattisidlunilu uvattinik.
- Fevruarami, uvagut (Susan Sullivan)-ilu uKauti Kalauk Kugut ikajuttigegiamik TNP-kut. Isumagijavut tamanna tamâni, TNP.
- Nuna Kak Kâsimajuit Siagunitait Suliatsait ingiggainavut atuttaugiangit kenauja Kutingit.
- Piulimatsigiak kenaujanik kamagia Kavut Twilingate Islandimi Labradorimilu. Prâvinsimi kavamak sulia Ka Kati Kajuk ICG-kunik; Inuit ilinniajunik, Pitsatutigasuallugu uKausinut pivianattuit
- Ammalu piuimatsilutik ulinnaisigiamik tunitsiniu Kattajut atuttau Kattajuillu.

Sulia Kapvinga Niuggutuligijet, Ilik Kuset, Pinguanimmulu, kavamangani
Newfoundland Labradoriullu - Jerry Dick

Ukua uKautausimajut Jerry mut tunitjidluni:

- Kuviasummagik Kunga Labradorimegi allagiamik. Tatamidlunga unuttumaginnik ilisimaju Kammat tamâni Labradorimi.
 - Kuvianattuk Inuksuit Suliagijaummata
- Kanuttopata suliatsani sollu ACHP, Kaujilauguk Dale ubvalu Lucy.
 - Ikajugunnatut pingasunit tallimanut ilinniagatsanik atuni jârimi, ammalu atuagaliugiamut.

- Kagitauja Kavugut atugatsamik ilinniagamut pinasotitsautillugu.
- Piujogajattuk takugiamik Labrador Heritage District
 - Takunnadlugit sunait sungiutijausot atugiallallugit, nutânik nutaungitunillu illunik ingiggatigiangit
 - Ammalu ilitagillugit ilusitu Kait prâvinsimi nunalinnilu atuttausonik. Suli takusimangitugut angnigigatsanik Labradorimit.
- Nutâk siagunitak ilik Kusinut ilingajuk nunami. Allagi allallugit Siagunitait Pivianattuit Pik Kujanga (HRA). Nunami ammalu atuttausok nunami ilau Kataugialik HRA-kunut.
- Piuliuk Kadlugit suliatsait ikajugiamut avittusimajuni suliatsait piusiumitigasuallugit piunippautillugit; pijagekasâlik Kugut sivullianik suliatsamik. kama Kattavugut piuliuk Kaigiamik pannaigutinik, aullaigatsanik, pivitsaujunik kamagiamut ikajuttaugutinik ilisimatsiajunillu.
 - Tigusisimalik Kugut Kaujisattisamik
- Nutaunginitsait illuit âk Kigiattaugialet ammalu kenaujanik nagvâgia Kavugut makitautitsanginnik.
- Pisogigialingit kenaujanik Sulia Kapvimi kenaujait atuttaugunnangitut kisiani suliatsak pijagettaupat. ACOA kenauja Kattisisok dâlanik.

Inuit Ilik Kusinut Aulatsi Kattasimanillu Sivungani – Tabea Murphy

Ukua uKautausimajut Tabea tunitjitillugu (Rita Andersen ammalu Gus Semigak tunitjitillugik unikkausinik):

- Aulatau Kattalauk Kugut adjiungitumik sivungani. Jârilet Kik Kanginni ammalu angajuk Kau Katiget kiggatuttu Kattalauttut nunalinni.
UKumaittumettailititsi Kattadlutik/ânnitauttailititsi Kattadlutik.
 - Illu Ka Kattalauk Kugut illusuanik ni Ki Katsia Kattadlutalu, inositsiagittolauk Kugut.
 - Ilonnatik nigijangit nunamit pitillugit.
 - Angiggamegia Ka Kattadluta nainami unnusami. Nunalinni inutu Kait suanganâ Kattadlutik nâlangikuvit.
 - Inosuttuit nilliujuigia Kalaungitut inutu Kanik kisiani inutu Kak nilliujiippat inosuttumik sivulliuluni.

- Nunalinni angajuk Kau Katiget kamatsia Kattalauttut omajunniatinik aittui Kattadlutik uigganinnik sivullitidlugit, aittutui Kattadlutik asinginnik nunaliujuni.
- Annak aippalik aippa Ka Kattapat nulettumik, angutik aullatitau Kattadluni asianut nunalinnut ammalu angajuk Kau Katiget alla Kattadlutik u Kauti Kadlutik suju Kasimammangât.
- Aujami, ogannia Kattadlutik aullainiadlugit kavamamut.
- Aullatitaulauk Kugut paitsivimmut ilinniavimmi jâri Kalittiluta tallimanik.
 - Nigigumalli Kattadluta ilatta ni Kitu Kanginnik (omajujanik).
 - Nungu Kattadlutik atautsimi wogimi Inovia Kak Kâtinnagu.
 - Tabea unikkâlauttuk pitjutigidlugu atausiadluni anânatsiaminit pejaugumagani Kiadlunilu ilinniaviliagumangituk, anânatsianga u Kasimaniadluni, 'Tamânelilliuna atausigiallami unnuami'.
 - Ilinniajuit ânnitittau Kattadlutik tigik Kumettitaujut (imminik) ubvalu aggangit ânnitittau Kattadlutik napitâgutimmut.
 - katimmavimmi kiggait sulia Ka Kattalauttut sollu Pulesititut, ni Kitâtitsijititut, ammalu kavamatitut.
- Tabea atuinnaujuk allaju Kagumappat atuagamik.

*Illusuak Kanuk
sanajausongummangât
tunijausimajuk Tabeamut.*

Minister Ilik Kusiliginimmut, Pinguanimmut, Niuggutuliginimmulu – Johannes Lampe
Ukua uKautausimajut Johannesimut tunitjidluni:

- Pivitsa Katsiajut aulatsigiamik namminik ammalu kamagillugit imminik aulallugit, pivallialugit atugatsavut ottugaggatitsigiamut pitsatunittâlugillu inosuttut.
 - Pivalliajut Kupanuattitut omajuttitullu. Inu Kavuk tamânejunik Kaujimajunik Kanuk pimmmangâmmik, ammalu Kanuttogutigijaugialet.
 - Inosuttu Kavuk/inutu Kait sulia Kapvingani pilukâttautailigiamut ilisagatsanik, katimaniujunik, face book.

- IlikKuset sivullipautijaugialet tagvani suliaKapvimi. IlikKusik iluanettitavuk maligatsasuummi. Pimmagiujuk ICG-kut tamâneKataummata. TakunnagiaKavugut adjigengitunik pannaigutunik kamagitsialugit katimaniKagiatsanganut Kaijumi jârimi.
- KaujisattuKangipat, Kaujimangilagut namungagiaKalimmangâta. kamajutsavugut sivungani Kanuk piKattasimmangâta sivukkatattitudlutik uvattinik tamaunga tikititsisimajut ullumimunut.
- TCC anginippavuk suliaKavugut suliaKapvingani suliaKavugut. Ikajutsiniattuk piulimatsigiamut piusiumitillugillu ilikKuset siagunitaillu.
- Pitsatunittâlugit inuit ullumi adjiungititsijut Kanutuinnak nigugijattinik ammalu isumagijattinik. SuliaKalluta sivunitsatinnut.
 - Pigiasillutik namminik pigumajaminik aitillugit AngajukKaunet katimajinginnut
- Ikajusot Inuit kinaummangâmmik, uppinnikut, inosikkut ammalu isumatigut.
- UKagiaKavugut asiujilinnitinnik uKausittinik. Allausiulittuk atugialivut.

3.0 UKâlautinik

Asiagut katimagiattusimajuit tunisimajanginnit, uKâlaKatigennet katimadlutik pingasuni uKautauluasimajuni siagunitani, sananguagait, ammalu ilikKuset pitjutautillugit uKâlausigigiangit.

Ukua pingasut uKautauluasimajut kamagijauk Kudlugit imailingajut:

- Siagunitait Illuit ammalu Kanuttogijauningit/Pitjutauningit;
- kenaujait;
- Attutausot IlikKusini Siagunitait

Siagunitait Illuit ammalu Kanuttoijaujut/Pitjutaujuillu

Ukua uKautausimajut allataudlutik uKâlaKatigeju Katillugit siagunitanik illunik Newfoundland Labradorimilu, Kanuttojaujut pitjutaujuillu sakKijâjut tamâni.

- Ilonnainut nunalinni pivalliagasuallutik niuggunimmut atugatsait.
- Kimiggulugit siagunitait illuit ammalu tamakkununga ilingajunik piuliukKataumajunik.
- Piusiumitigasuallugit niugguKattajut piusinginni (suliatsatigut, takugatsatigut...).
- Illuit initsaujut siagunitani sanagiamut ilingajut satjugiami.

*Hopedale Mission buildings sometime between 1894 and 1902
(Centre for Newfoundland Studies Archives)*

kenaujait

katimagiattusimajut uKâlautiKalauttut unuttunik adjigengitunik pitjutigidlugit 'kenaujait':

- Inuligjet
 - kamatsiajuk inuk kamagiaKalluni ikajulluni katutjiKatigenik nagvâgutillugit kenaujanik

- Atautsimik inummik ilisillutik katititsi Kattajutsamik ilonnainik (sollu tâtsutunak katimanittut ammalu asinginnit taimaittunik)
- TCC aulatsijiutillugu siagunitanik katimajiujuunik
- CESO (pijagesimajut suliatsamik ilisimallagijunut)
- Ilinniajuut suliagigumajangit sitondittigut (alla Kattalutik Kinugautinik)
- Siagunitanik Kaujimatsiajuk (âk Kisilluni sitonditsanginnik kamagijaugialet)
- Ilisimatsiajuk ilonnainik katititsiluni katingajiujuunik
- Akilittutaugatik ikajuttisanik pigumajut
 - Tigusillutik kinamikkiak ilinniatitsijitsamik akilittutaugatik ikajuttisanik
- Ilinnialuni atugatsanik ottotigillugit
 - sollu. The Avalon Peninsula
 - Piunippâmik atugatsamik misiunini, niugguvigillugit asingit siagunitait nunalinni, kamagillugit kenaujaliugiamut ikajuttaugutet
- Ulinnailugit Kaujisagiamut suliatsait
- katinganet ikittolutik (âk Kisuillutik kamajutsanik katingajitsanik)
- Ilik Kuset/siagunitait nakatitau Kattanangit
- Atugunnalutik siagunitaungitunut kenaujanik
 - Nunalinni kenaujakkuvet ikajutsigunnagajak Kotut tamatsuminga
 - kenaujakkuvet, Minister Pottle Sulia Kapvinga ammalu pingasut adjigengitut kavamait
- Nagvâlugit Kaujisapviusot

- TCC & TCR-lu suliaKaKatigegajattok kenaujaKattisillugit pivallianiujuunik suliansanik
 - Nunalinni kenaujatigut Pivalliatitsijet suliaKapvingit ikajutsimagisot suliaKaKataugiamut nunalinni, kavamak sivullipautillugu
 - Ikajuttigennik/IlauKatigennik
 - Siagunitanik SuliaKapvik ammalu TCC ikajutsigunnaKut Kanutuinnanik pigunnausimmitut (tamanna atugasuallugu kingullimik katimajuKakKâtinnagu taimaittumik)
 - Niuggunimmut Pivallianet kamajinga ikajutsigunnamijuk
 - katimanik pitsatuniKavuk atuttaugunnadlunilu malittauluni TCC ammalu allataumajuit tamaungataugajattut aitillugit angajukKaunet katimajinginnut
- NillianitsauKattagialet kamajiullutillu
- Ilinnianik

*katimajuni
ilauKataujut nâljut
uKâlajumik*

Attutaugunnangit IlikKusini Siagunitait

UKâlautaulaunna pitjutautillugu 'Attutaugunnangit IlikKusini Siagunitait'
kamagijaulaukKut ukua pitjutautillugit:

- Attutaugunnangit IlikKusini Siagunitait pimmagiuvut Nunatsiavummi
 - Najausonguninga Kisik, tuktujak

- InutuKait unikkausijut inosuttunik
- Ingigganik nunami (Inosuttuit/InutuKait)
- Pitsatuninga aittuiKattagiamik (paunganik, niKinik, Kijunik) asiulikKuk. IlangaugajakKuk ilinniajunut ilinniataulluni sitondittigit, ikajullutik inutuKannik ammalu uigganinnik
- ICH ikittolutik katingatitauKattalutik Dale Jarvisimut sakKititaullutik isumagijaujuit
 - Ikajugunnatuk ilingajunik niuggunimmut/siagunitanik atuttaugunnatunik
- DHSD taimaittunik kamaKattavut. Ilauttigasuallugit CTR SuliaKapvinganut Inositsiagittotitsigasuannimut Pivalliatitaugutinullu ammalu SuliaKapvinga Ilinnianimmut
- Ikajullutik uKumaitsajunik inosuttunik kamagitsialugit pivitsaKattitauningit ikajuttaugiamik taimaittunit
- IlikKusinut Ingiggagiamut kenaujait atunit nunalinni Kinugapviusok (Martha MacDonald atautsik inuk Kaujisapviusok)
- Prâvinsimi ICH katimajingit atugunnatut asianik Labradorimi kiggatuttimik (TCC tigusigunnatuk KaikKujiutimmik)

4.0 kamagijaugialet Sivullipautijaugialellu 2012-imi

UKâlautauppâlauttuk kamagijaugialet sivullipautijaugialellu katimajuni 2011-imi Hopedalemi. Ukua uKautausimajut uKâlaKatigejuni ammalu kamagijaugialet unuttodlutik katimajuni, ammalu sivullipautijaullutik uKâlautausimajut atunit nunalinnit.

Unuttodlutik-katingajuit uKâlausigisimajangit

Ukua kamagijaugialet sivullipautijaugialellu unuttodlutik katimajuit uKâlautausimajangit:

- Ernie ikajugunnatuk TCC suliatsanginni.
- Crystal isumajâjuk pitaKammangât ubvalu pitaKalâmmangât ilingajunik ikajuttaugutilinnut

- ilauKataugiamut utimullu silakKijapvimit
- katitsuigasuanik kenaujattâviugunnatunik (Kristy apigilauttuk Jennymik pitaKappat atuinnaujunik Prâvinsimit.
- katitillugit nuttitausimajut sugusingillu aitillugit nunavinginnut
- Ilinniaviliallutik Kaujitiigiattulugit inosuttuit pivitsaujunik atuinnaujunik ilingajunut siagunitanut
- Adjigengituit sananguagait atunit nunalinni, TCC kamatsiagunnatuk adjigengitunik suliatsanik piusiumitigasuallugit atunit nunalinni.
 - ÂkKisuillutik kititsigiamut
- UKausittangit sivunitsatinni ikittolulik katinganitsanut
 - “Sananguagait IlikKusellu” (NG Niuggutuligijinga tamatsuminga kamasimajuk)
 - Sananguagiamut ikittolulik katinganitsait
 - Panitsianik NiKituKanillu kingulliani katimajuKalippat, ilauttitaullugit ikajullutik katimagiattusimajut niKitsaliullutik
- Angnigijaulluni Inuksuit ilikKusitigut piusituKauninga (nâjinitsak Fevruar 15-mit June 15-namut)
- Siagunitanik ikKaumautik (June 1-mit/Fevruar 1-namut nâjinitsait)
- Johannes isumaKajuk ilinniajuut adjiliugittigiattulugit Inuksunik
- Takugatsautillugit ilonnangit; nunanguami kamagillugit inuksuit, nunait atingit, unikkauset
- kamagillugit ACHP ubvalu CEDP atugatsautillugit
- Sananguatet inuit takugatsauatitsigajattut sollar: Labradorimi Piulimatsivik
- Rita isumaKajuk piunitsanik tusâjiutinik pitaKallutik atjagakulunniungituk.

Nunalinni kamagijaugialet Pannaigutingit Sivullipautijaugialellu

Ukua nalunaikkutait uKautigijaujut kamagijaugialet sivullipautijaugialellu ulinnaitausimajut nunalet katimajinginnut 2011-imi katimaniammata.

Nalunaikkutak 1: Nunalet/katutjiKatiget SivullipautijaukKujangit

Nunalet/katutjiKatiget	Sivullipautijaugialet
<i>Nain</i>	<ul style="list-style-type: none">• katimaviup tungavinga âkKitaulluni sittutillugulu• tallimani jârini pannaigutik (ilautillugu Catherine Dempsey)• kenaujatsasiugutillugu misiunet illunga katimmavik pijagettaupat

	<ul style="list-style-type: none"> • Kaujimattitaunginnalutik katimmavimmi kiggait • katiKatigillugit AngajukKât • Itsasuanitait idlivinnetitaujut – initsasiuttaugialet piulimattauvitsamik • Nain ajuKittuijuttâgialik
<p><i>Hopedale</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • kenaujattâgialet sanagiallagiamik “niungajuk” katimmaviup natingani (National Historic Site) • kinamikkiak ikajuttitâgialet siagunitaligijitsamik, mânnaujuk ikajuttauKattajut akilittutaugatik ikajuttinut • David uKajuk Agvituk suliaKattitâgiallagialik, inutoKattagami • Iluvigvet kamagjiaugialet • Kagitaujanejut âkKigiattaugialet • Atuagait atuttauKattagajattut inuit Kaujitillugit tamâni siagunitamik pitaKanninganik • Crystal uKajuk paigijaugiaKaningit, ammalu adjiliugutinik takunnautiKallutik • Andrea uKajuk unuttuit illuguset atuttauKattangitut misiunet illungani • Miki uKajuk ukiatsâmi tigusiKattajut (pilukattailigiamut) suliaKajunik siagunitanik illunik • UKautaullutik Hopedalemi illuit Prâvinsimi NalunaikkutaKallutik Siagunitait Illolutik • Ikajuttigellutik akungani katimmavimmi katimajet ammalu Agvituk ammalu katimmaviup

	<p>katimajingit ilautillugit kingullimik katimajuKalippat</p>
<i>Rigolet</i>	<ul style="list-style-type: none"> • UKauset, kenaujagiallanik ilingajunik uKausinik katimajinut • Pijagellugu pisupvik • Suliagillugu katimmavik (mappelitattâlugu) • InutuKait illunga sanagiattaugialik • Tigusillutik aulatsijitsamik Strathcona illungani • Tunitsigiamut suliaKautitsanik • Unikkauset pivalliaataullutik, nipiliullugit unikkauset • Ulinnailugit kântraktet ilingajut siagunitait suliajijaunitsanginnut • SuliaKaKatigillugit tikiKattajut pujulet/kampanet (Hopedale ilautillugu)
<i>Makkovik</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Siagunitanik katimajet katiKattajutsauvut akulainnisamik ICG-kunut ilauKataullutik Kimiggugiamut • Suliagillugit nunalinni siagunitanik kamajet, ikajuttigennikut katimajet kamasonguniammata siagunitanik illunik pigiaKaligutik • Aillik suliaKaKatiKajutsak KipukKamiunik ikajuttigellutik Kaujisagiamut • Sananguagait suliajijauningit. Ilusitsangit itsasuanitait suliajigillugit. Molly uKajuk kenaujattâgiallagiaKajut suli • SuliaKaKatigillugit Nunalinni Pivalliajet

	kamajingit
<i>North West River</i>	<ul style="list-style-type: none">• katitsulugit Kaujisannet Kaujigatsailu; âkKisillutik KikKani Labradorimi atuatsivitsamik• Angijummagik kamagijaujutsak, Kinillutik piusiugajattunik aullaigiamut ilikKusinut ilingajunik siagunitanillu niuggutitut ullusiunnikut (sollu Mina Hubbard Centennial)• kamagijaukKulugu namminik kenaujaliugutiKanik ilingajunik siagunitanut
<i>Them Days</i>	<ul style="list-style-type: none">• SuliaKaKatigennik• Nutângutigiallugit Kagitaujanut iliukKalugit piuliukKataumajut• ÂkKisillutik tallimanut jârinut pannaigutimmik

5.0 Pitsiasimajut Ilinnianimmulu Pivitsait

Unuttumaginnik pitsiasimajut ilinnianimmulu pivitsanik tagvangat pijunik 2011-imi Siagunitanik katimanimmi.

Pitsiasimajut

- Unuttumaget ilauKataujut katimajuni uKautiKasimavut piusigisimajaminik tunitjidlutik uKâlautigidlugillu;
 - SuliaKaKatigiKattalugit asingit ilauKataujut Siagunitaligijet Labradorimi
 - Ilinnialuta pivallianimmik uKumaitunillu taimanganit 2010-mi katimaniusimajumit
 - Ilinnialuta Attutaugunnangitunik IlikKusinut Siagunitanut ilingajunik
 - Ilinnialugit akuninitait siagunitaillu adjigengitut ilingajut Labradorimut
- AngiKatigelauttut unuttuit pitjutaujuit, ilautillugu TCC kamajitsautillugu siagunitanik katimattiujuunik Labradorimi;
 - Pannaigutik ilingajuk piulimatsigiamut siagunitait ilunginnik Labradorimi âkKitausimajut
- \$30,000 taimâtsainak akiletillugu Prâvinsiup kavamanga Newfoundland Labradoriullu atugatsanik illunut Moraviamiut Misiunet katimavingani Nainimi;
- Kimiggulugu Hopedalemi Moraviamiut misiunet illunga pijagettauluni Ekistics Planninga and Designiligijinut Upingasângulippat Aujamilu 2012-imi akingit akilittautillugit Prâvinsimi kavamanganut ammalu Nunatsiavut kavamanganut;
- SakKititauningit Inuksunik Suliatsak 2010-imi Siagunitanik katimajuni. Kaujjausimajut suliatsamit tunijaulauttut 2011-imi katimajuni, ammalu angnigusunnisak ilitagijaunitsanga piusituKaulluni sanagiamut inuksunik sulia atuinnaguttitaujuk;
- Atitâttauluni Siagunitanut katimanik Prâvinsimi Illusuangani katimajingita St. John'simi Ministerimut NunaKakKâsimajunik kamajimut kavamangani Newfoundland Labradoriullu, Patty Pottlemut.

Ilinniataugajattut

- katimajuni katimautivinet allataullutik ilillugit Kagitaujanut atuattausongulâmmata;

- katimagiattusimajut uKalauttut Kanuttodlutik sanagiamik, ilinniatitsilutillu atunit asiminik Kanuk niKituKait igajausongummangâta;
- Kinuagijausimajuk piunitsanik tusâjet atugatsanginnik atjatugatuinnaniungituk tusâgutini.

6.0 Nâjinik

2011-imi Siagunitanut katimasimajut Hopedalemi pitsiasimammagidluni. Unuttumaget ilauKatautillugit adjigengitut sanaKattajut sananguaganik, ilikKusinik, ammalu siagunitanik ilonnâni Newfoundland Labradorimilu ilausimajut katimajuni ammalu ilauKatauKattadlutik inositsiagittogasuannimi, sanajausonik uKâlautiKadlutik sunait pitjutautillugit Kanuttogijaujuillu katimanimmi.

katimagiattusimajuit ammalu nunalinnit kiggatuttet sivuppianialittut kamagijaukKujaujunik kamallutik sakKisimajunik 2011-imi katimaniammata. katimagiattusimajut pivitsaKalittut ilaugiallagiamik nutângutigiallugillu asingita suliansangit jârimi 2012-imi Siagunitanik katimalippata mânnaujuk atuinnguttitaujuk Mai 2012-imut.

Rita Andersen Kimiggujuk Hopedalemi Piulimatsivimmi

7.0 Ilagiagutik

7.1 *katimajuni IlauKataujut*
katimagiattusimajuvinet ukua:

Katimajet Atingit

Nunangit/katutjiKatigennik kiggatujut

Richard Rich	Rigolet
Inez Shiwak	Rigolet
Joan Andersen	Makkovik
Keith Decker	Postville
Michael Terriak	Hopedale
Michael Mitsuk	Hopedale
Fran Williams	Nain
Tabea Murphy	Nain
Ernie McLean	Labrador Heritage Society
Jillian Mitchell	Inuksuit Project
Mina Campbell- Hibbs	Labrador Interpretation Centre (Facilitator)
Jerry Dick	Provincial Director of Heritage
Patty Pottle	Provincial Minister of Aboriginal Affairs
Johannes Lampe	NG Minister of Culture, Recreation and Tourism
Dave Lough	NG Deputy Minister of CRT, and Director of TCC
Kristy Sheppard	NG Tourism
Jamie Brake	NG Archaeologist
Mark Turner	Labrador Institute
Dale Jarvis	Heritage Foundation
Linda Mugford	Them Days
Chelsee Arbour	Archaeology student at MUN
Gary Baikie	Parks Canada
Rita Andersen	Torngasok
Kim Ship	Association of Heritage Industries
Anastasia Day	ACOA
Priscilla Nochasak	Forum Coordinator (Hopedale)

7.2 *katimautitsait*

UKausittanga → ÂkKisuinnik Siagunitanik

Ulluk 1 (Mai 2):

Tikivut

Tujummitailititsinik (Agvituk Historical Society), Tutsianik Ilitatsinillu

Unnusami (7:00 – 9:00):

Nunalet Atukatigenningit katimanimmi Ilanga 1:

- a) Labrador Interpretation Centre
- b) Rigolet
- c) Makkovik

Ulluk 2 (Mai 3):

Ullâkut katimanik (9:00 – 12:00):

Nunalet Atukatigenningit katimanimmi Ilanga 2:

- a) Postville
- b) Hopedale
- c) Nain
- d) Torngâsok Cultural Centre

Kitigaliup kingungani (1:00 – 4:00):

Tunitijjut:

- a) Jill Mitchell (Inuksuit Project)
- b) Them Days
- c) Parks Canada
- d) Labrador Heritage Society
- e) MANL

4:30 – “katimajuni pivallianimmut Kaujitsiutik” sakKititaujuk katimajuni aulatsijinganut naillitisisimajut sunait tunijausimammangâta ammalu Kanuk atuttaulâmmangât malittauluni pivallianinginni.

Unnusami IikKusinik Pivallianik (7:00 – 9:00):

- a) Kimiggutitaunik Moraviamiut Misiunet Piulimatsivinganik
- b) IlauKataujut adjasikKujajut sunamik ilikKusinut ilingajumik, ubvalu unikkausinik, ubvalu tutsiagutsinik nunaminit atugatsaminik unikkausigillugit tukungit.

Ulluk 3 (Mai 4):

Ullâkut tunitijut (9:00 – 12:00):

- a) Labrador Institute
- b) NG Tourism
- c) Dale Jarvis
- b) Chelsee Arbour
- e) Smart Labrador?

12:00 Tunitijuk Minister Patty Pottle NigijuKatillugu Amaguk Inn tujummiuovimmi

Kititaliup kingungani katimanik (1:00 – 3:30):

- a) Jerry Dick
- b) Tunitijuk Inuit inutuKanga pitjutigidlugit Inuit IlikKusingit aulatsiKattasimaningillu sivungani
- c) Tunitijuk Minister IlikKusiliginimmut, Pinguanimmut, Niuggutuliginimmulu – kamagisimajanginnik Nunatsiavut kavamangata
- d) katimajuit pivallianingita Kaujitsiutinga

katimajuni Ilanga 1:

- a) Siagunitait illuit Kanuttogijaujuillu/pitjutaujuillu

Unnusami katimanik (7:00 – 9:00):

katimajuni Ilanga 2:

- a) kenaujait
- b) Attutaugunnangituit ilikKuset siagunitait
- c) Nâjinimmi âkKisuinik tugâgutitsanik, uKautjigiagutinik ammalu kamagijaugialinnik pannaigutik